

a. सोमः पवते सोमः पवतेऽस्मै ब्रह्मणेऽस्मै क्षत्रायास्मै सुन्वते यज्ञमा-
नाय पवतऽइषऽउर्जे पवतेऽद्य ओषधीभ्यः पवते द्यावापृथिवीभ्यां पवते
सुभूताय पवते विश्वेभ्यस्त्वा देवेभ्यः । b. एष ते योनिर्विश्वेभ्यस्त्वा दे-
वेभ्यः ॥ २१ ॥

का° [१. ६. १५.] त्रिहिकृत्य सोमः पवतऽइति । हिंकारत्रयं कृत्वा जपेदिति
शेषः ॥ विश्वदेवम् । सोमः पवते पवतिर्गत्यर्थः सोमो गहति ग्रहपात्रेषु स्वकीये
कर्मणि प्रवर्ततऽइत्यर्थः । द्विरुक्तिरादरार्था । किमर्थम् अस्मै ब्रह्मणे ब्राह्मणाज्ञाति-
प्रीत्यर्थम् अस्मै क्षत्राय एतत्क्षत्रियज्ञातिप्रीत्यर्थम् अस्मै सुन्वते सोमाभिषवं कुर्वते
यज्ञमानाय कामप्राप्त्यर्थं पवते । इषेऽन्नाय उर्जे तदुपसेचनाय क्षीरादये पवते नि-
ष्पत्त्यर्थमित्यर्थः । अद्यो वृष्टिभ्यः ओषधीभ्यो व्रीहियवादिभ्यस्तत्सिद्ध्यर्थं पवते ।
द्यावापृथिवीभ्यां लोकद्वयप्रीणनाय पवते । किं वा बहूनोक्तेन सुभूताय सर्वेषां
साधुभवनाय पवते । हे आग्रयणग्रह तादृशं वा तां विश्वेभ्यो देवेभ्यः सर्वदेव-
ताप्रीत्यर्थं गृह्णामीति शेषः ॥ एष तऽइति सादयति । हे ग्रह एष ते योनिः
स्थानं विश्वेभ्यः सर्वेभ्यो देवेभ्योऽर्थे तां सादयामीति शेषः ॥ २१ ॥

IX. a. उपयामगृहीतोऽसिन्द्राय वा बृहद्वते वयस्वतऽउक्थाव्यं गृह्णामि ।
यत्तऽइन्द्र बृहद्वयस्तस्मै वा विज्ञेवे वा ।
b. एष ते योनिरुक्थेभ्यस्त्वा ।
c. देवेभ्यस्त्वा देवाव्यं गृह्णामि यज्ञस्यायुषे गृह्णामि ॥ २२ ॥

का° [१. ६. २०.] उक्थमुपयामगृहीत इति । उक्थं ग्रहं गृह्णीयात् ॥ उपया-
मग्रहदेवतानि यज्ञेषु हे सोम तमुपयामेन पात्रेण गृहीतोऽसि हे उक्थग्रह
वा त्वामिन्द्रार्थं गृह्णामि स्वीकरोमि । किम्भूतायेन्द्राय बृहद्वते बृहत्साम तद्वते
बृहत्सामप्रियायेत्यर्थः तथा वयस्वते वयः सोमद्रूपमन्नं तद्वते यद्वा वयो यौवन-
लक्षणं वीर्यसमेतम् (19.) सदा तद्वते । किम्भूतं त्वाम् उक्थाव्यम् उक्थानि मि-
त्रावरुणब्राह्मणाहंस्यहावाकसंबन्धीनि शस्त्राणि अवति रक्षतीत्युक्थावीः तम्